

PROSTORNA DISTRIBUCIJA POSLOVNIH SUBJEKATA I NJIHOV UTJECAJ NA GOSPODARSKU STRUKTURU GRADA KRIŽEVACA

SPATIAL DISTRIBUTION OF BUSINESS SUBJECTS AND THEIR INFLUENCE ON ECONOMIC STRUCTURE OF CITY OF KRIŽEVCI

Jelena LONČAR

Sveučilište u Zagrebu,
PMF, Geografski odsjek, Marulićev trg 19
10 000 Zagreb
jloncar@geog.pmf.hr

Primljeno / Received: 22. 6. 2019.

Prihvaćeno / Accepted: 15. 11. 2019.

Izvorni znanstveni rad

Original scientific paper

UDK / UDC: [338.1: 330.526.33]

(497.525.1Križevci)“20”

338.2(497.525.1Križevci)

Ivan SVIBEN

Urbanex d.o.o., Vlaška ulica 95
10 000 Zagreb
ivan.sviben@urbanex.hr

1. UVOD

Grad Križevci dio je šireg prostora - Kalničkog prigorja i Podravine – a koje u administrativnom smislu čini Koprivničko-križevačku županiju. Od glavnoga grada Zagreba udaljen je 57 km, a nalazi se u blizini ostalih regionalnih središta: Koprivnice (31 km), Bjelovara (33 km) i Varaždina (48 km). Grad se nalazi na glavnomu cestovnom i željezničkome prometnom pravcu između Zagreba i Mađarske, a pri kraju je izgradnja brze ceste od Zagreba do Križevaca koja će grad učiniti još bližim i dostupnijim te svega 30-ak minuta udaljenim od Zagreba.

Još od srednjeg vijeka razvoju grada pogoduje dobar položaj na križanju trgovačkih i vojničkih cesta, i široke gradske slobode koje uključuju pravo sajma, veliku razinu lokalne uprave, blagonaklonost kraljeva, stalno prisustvo podbana, sjedište kraljevskog suda itd.¹ Spomenuti suvremeni koridor će u srednjoročnoj perspektivi biti poboljšán izgradnjom planirane autoceste A-12 i drugog kolosijeka željezničke pruge od Rijeke do mađarske granice. Za grad Križevce i Koprivničko-križevačku županiju u 2016. realiziran je još jedan veliki projekt, otvorena je brza cesta Gradec – Križevci, kao nastavak brze ceste do Zagreba. Danas je Grad Križevci drugi je po veličini od 3 grada Koprivničko-križevačke županije. Smješten na jugoistočnom dijelu Županije, obuhvaća 60 naselja te se prostire na daleko najvećoj površini od 263,72 km² (15 % površine županije), na kojoj živi ukupno 22.195 stanovnika. U Gradu je razvijeno obrtništvo te malo i srednje poduzetništvo, a i obrazovanje ima dugu tradiciju jer gotovo stoljeće i pol u Križevcima djeluje Visoko gospodarsko učilište.²

U gradu je krajem 2016. godine otvoren Razvojni centar i tehnološki park Križevci koji je financiran uz pomoć EU. Nositelj projekta bio je Grad Križevci dok su partneri u projektu bili Visoko gospodarsko učilište u Križevcima te Križevački poduzetnički centar.

Gradskim područjem prolaze dvije državne ceste, D 41 u smjeru Koprivnica-Križevci-Zagreb i D 22 u smjeru Bjelovar-Križevci-Varaždin. Navedene ceste prolaze kroz dio naselja i kroz sam centar grada. Održavanje tih prometnica u dužini od 39 kilometara, koliko prolaze područjem Grada, u potpunosti je u nadležnosti Hrvatskih cesta. Na području Grada nalazi se i 64 km županijskih cesta. Zbog izrazito

¹ <http://arhiva.krizevci.hr/index.php/ogradu/povijest-krizevaca>

² <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-koprivnica/gospodarstvo-koprivnicko-krizevacke-zupanije>

velikog broja naselja i velike površine koju zauzima Grad, veliki je broj, kao i duljina, nerazvrstanih cesta (150 km), od kojih veliki dio još nije asfaltiran (78 km). Održavanje ovih cesta u nadležnosti je Grada, a radi njihovog lošeg stanja i velikog broja nerazvrstanih cesta koje nisu asfaltirane, značajna sredstva nužno je uložiti i u modernizaciju istih.³

2. METODOLOGIJA RADA

Grad Križevci jedan je od tri grada u Koprivničko-križevačkoj županiji. Područje Grada Križevaca zauzima površinu od 263,72 km² i ubraja se u veća gradska područja te čini 15,0 % sveukupne površine Koprivničko-križevačke županije. Kao jedinica lokalne samouprave obuhvaća 60 naselja: Apatovec, Beketinec, Bojnikovec, Bukovje Križevačko, Carevdar, Cubinec, Čabraji, Dijankovec, Dedina, Doljanec, Donja Brckovčina, Donja Glogovnica, Donji Dubovec, Đurđić, Erdovec, Gornja Brckovčina, Gornja Glogovnica, Gornji Dubovec, Gračina, Ivanec Križevački, Jarčani, Karane, Kloštar Vojakovački, Kostadinovac, Križevci, Kučari, Kundevac, Lemeš, Lemeš Križevački, Majurec, Male Sesvete, Mali Carevdar, Mali Potočec, Mali Raven, Marinovec, Mičijevac, Novaki Ravenski, Novi Bošnjani, Novi Đurđić, Osijek Vojakovački, Pavlovec Ravenski, Pesek, Podbrđani Vojakovački, Podgajec, Poljana Križevačka, Poveljić, Prikras Križevački, Ruševac, Srednji Dubovec, Stara Ves Ravenska, Stari Bošnjani, Sveta Helena, Sveti Martin, Špiranec, Većeslavac, Velike Sesvete, Veliki Potočec, Veliki Raven, Vojakovac, Vujići Vojakovački i Žibrinovec.⁴

Međutim, zbog prevelike površine odn. veličine cijelog Grada, ali i nedovoljne gospodarske razvijenosti većine naselja te dominantnog gospodarskog značaja centralnog naselja, rad se temelji na analizi samostalnog naselja Križevci i svih aktivnih poslovnih subjekata (tvrtki) koji su registrirani pri Trgovačkom sudu. Time se nastojalo dublje proniknuti u samu strukturu poslovnih djelatnosti na području centralnog naselja.

Kartografskim prikazima obuhvaćeno je u gradu Križevcima 869 poslovnih tvrtki (uključujući i obrte) iz nekoliko različitih skupina djelatnosti: poljoprivreda/stočarstvo/šumarstvo, trgovina na malo, trgovina na veliko, ugostiteljstvo/djelatnost smještaja te pripreme hrane i pića, usluge, profesionalne usluge, obrt i ostale osobne usluge, financije, građevinarstvo, proizvodnja, prijevoz, djelatnost javne uprave, obrazovanje i kultura, zdravstvo, društvene djelatnosti i sport te ostale djelatnosti (koje zbog svojih specifičnosti nisu mogle biti razvrstane ni u jednu od prethodnih kategorija).⁵ Uz ove pridodane su i dvije skupine – u njima se ubrajaju tvrtke koje su registrirane za više djelatnosti npr. za trgovinu i uluge ili ugostiteljstvo kao i tvrtke za npr. proizvodnju, građevinarstvo i usluge. Te tvrtke raspoređene su u posebne skupine koje su formirane prema primarnoj djelatnosti u kojoj je tvrtka registrirana pri Trgovačkom sudu.

Sve tvrtke odn. njihova prostorna distribucija na prostoru Križevaca prikazana je kartografski, prema skupinama, kako bi se lakše vizualizirali i shvatili njihovi odnosi u istraživanom prostoru.

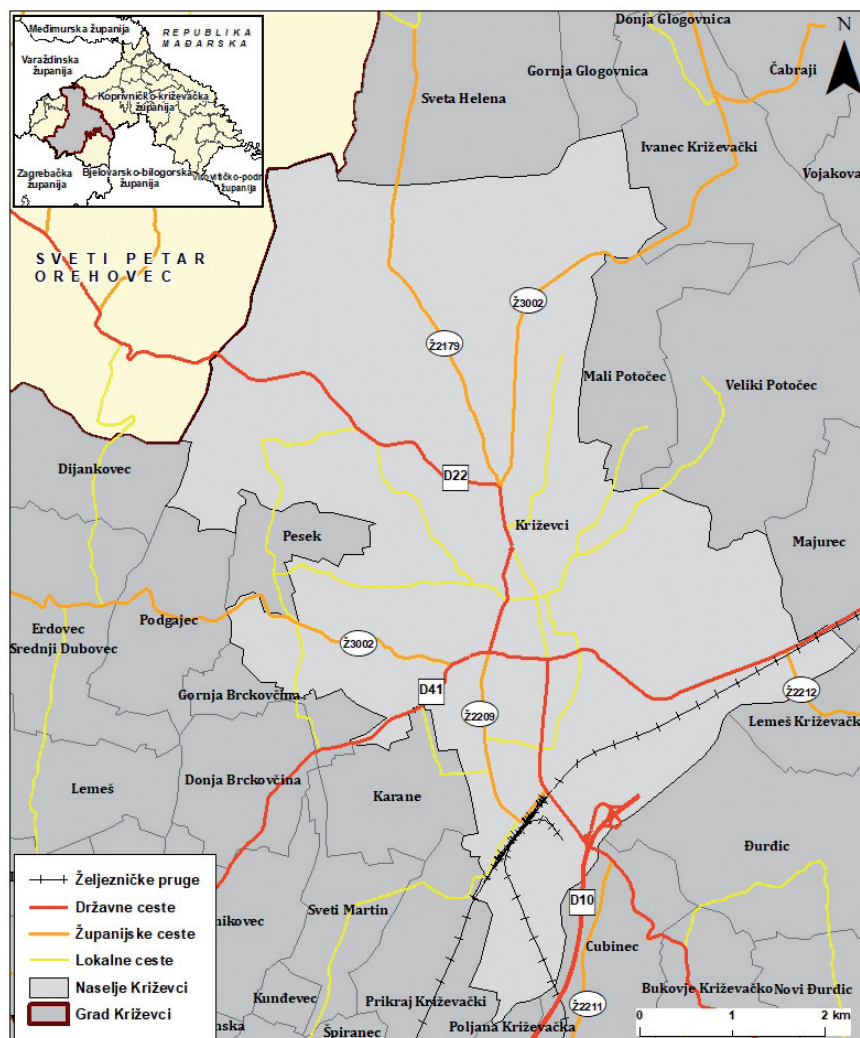
3. RESURSNA OSNOVA RAZVOJA GRADA KRIŽEVACA

Geoprometno, Križevci se nalaze na koridoru koji od Jadrana vodi ka sjeveru, a koji će u srednjoročnoj perspektivi biti poboljšana izgradnjom autoceste A12 Vrbovec – Križevci – Koprivnica – Republika Mađarska te izgradnjom drugog kolosijeka željezničke pruge od Rijeke do mađarske granice (magistralna pruga I. reda Gyekenyes – Botovo – Koprivnica – Dugo Selo). Autocesta A12 koja se gradi od Vrbovca do Križevaca prema Mađarskoj će kod naselja Cubinec imati izlaz na državnu cestu D22 kojom će se preko nadvožnjaka, koji je već u gradnji, ulaziti u Grad Križevce. Od izlaza s autoceste izgradit će se poseban odvojak, kojim će se moći direktno pristupiti Gospodarskoj zoni Gornji Čret, dio

³ Analiza socijalnog i ekonomskog stanja u Gradu Križevcima, http://uprava.krizevci.hr/images/Marija/Analiza_socijalnog_i_ekonomskog_stanja_u_Gradu_Krizevcima.pdf

⁴ Analiza socijalnog i ekonomskog stanja u Gradu Križevcima, http://uprava.krizevci.hr/images/Marija/Analiza_socijalnog_i_ekonomskog_stanja_u_Gradu_Krizevcima.pdf

⁵ Automat-klubovi za kladenje, auto-škola, učenički dom, različite udruge i sl.

Slika 1. Karta sadašnjih i budućih cestovnih pravaca (izvor: izradili autori prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 44/12, 130/12, 66/13, 13/14, 94/14, 66/15, 96/16, 103/17, 17/18, 69/18, 103/18))

koje je nedavno potpuno infrastrukturno opremljen. Dobar geoprometni položaj je jedna od glavnih razvojnih prednosti Grada, koja uz ispunjenje drugih uvjeta može značajno doprinijeti razvoju gospodarstva i podizanju kvalitete života građana (primjerice, dobra povezanost može biti način za privlačenje investitora, kreiranje turističke destinacije nadomak Zagrebu, razvoj sektora transporta, skladištenja i veza i sl.).

Područje Grada Križevaca, kao i područje cijele Koprivničko-križevačke županije, prema geografskim karakteristikama predstavlja spoj triju različitih geografskih cjelina (raščlanjivanje prostora na osnovi obilježja prostora) i to: gorski i brdovit prostor; brežuljkasti i rebrasti prigrorski prostor (kao dio Kalničkog gorja) i ravničarski dio Sjeverozapadne Hrvatske.

Detaljnije, područje grada spoj je triju različitih geografskih cjelina⁶:

Sjeverni dio čini gorski i brdoviti nastavak Kalničkog gorja (preko 300 m nadmorske visine) koji se proteže smjerom sjeverozapad – jugoistok te je rjeđe naseljen, a prostor je dobro pošumljen i pogodan kao turističko-rekreacijsko područje, lovište i sl. Tu su veća naselja Apatovec i Osijek Vojakovački.

Središnji brežuljkasti i rebrasti prigrorski prostor (kraj južnog prigorja Kalničke gore, 150 do 300 m nadmorske visine) obilježava manje plodno zemljište, koje je pogodno za vinogradarstvo i voćarstvo.

⁶ Analiza socijalnog i ekonomskog stanja u Gradu Križevcima, http://uprava.krizevci.hr/images/Marija/Analiza_socijalnog_i_ekonomskog_stanja_u_Gradu_Krizevcima.pdf

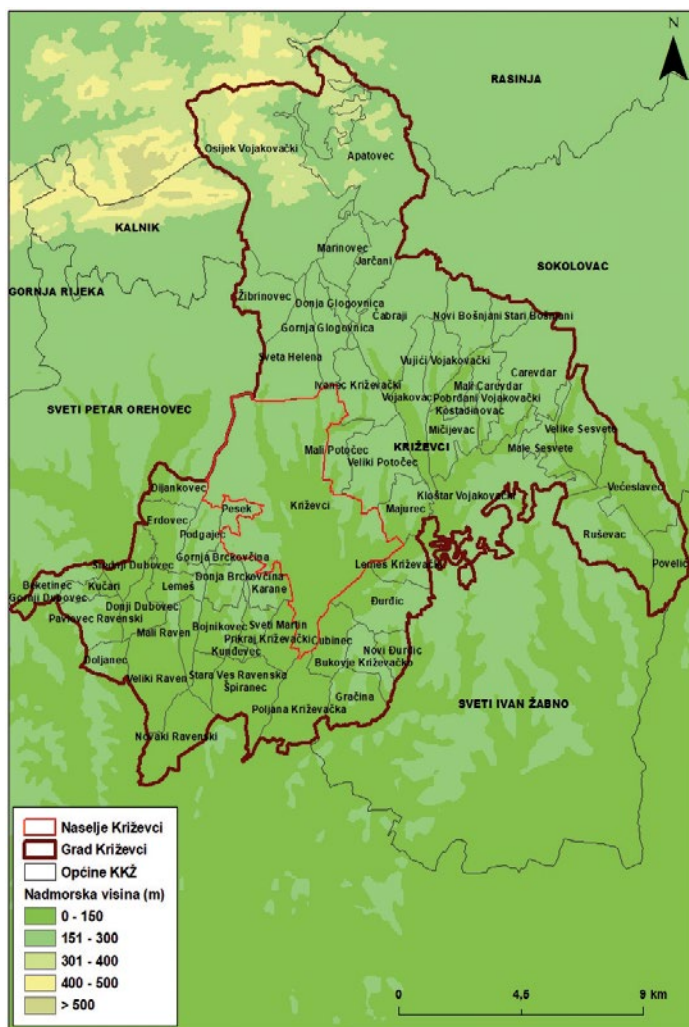
Ovo područje proteže se od Velikog Ravna na jugozapadnom području preko Sv. Helene, Gornje i Donje Glogovnice, Ivanca Križevačkog pa do Carevdara na istočnom dijelu Grada.

Južni dio JLS čini nizinsko područje koje se proteže uz rijeku Glogovnicu i gdje je smješteno naselje Križevci te najvažnija prometna infrastruktura (ispod 150 m nadmorske visine). To je najgušće naseljeno područje u jedinici lokalne samouprave (naselje Križevci ima gustoću od 350,16 st/km², dok je prosjek cijele JLS 80,22 st/km²). Obuhvaća grad Križevce, kao i naselja koja su smještena na južnom dijelu Grada.

U pogledu okoliša i namjene zemljišta, prema PPUG, značajan dio otpada na šume (oko 35 %), zatim obradive poljoprivredne površine (oko 22 %), urbanizirane površine (12 %) te ostale, što je otprilike u skladu s načinom korištenja zemljišta na razini cijele Županije. Šume su najzastupljenije u gorju i pobrdju, i to kao proizvodne šume hrasta i bukve. Prema obujmu i kvaliteti šumskog fonda, šumarstvo – te posljedično i potencijalno drvna i drveno-prerađivačka industrija – predstavljaju značajan resurs i razvojni potencijal.

Poljoprivredno zemljište se uglavnom koristi kao oranice – od ukupnih 12.020 ha poljoprivrednog zemljišta koristi se 9.384 ha (78 %) i to u sljedećim omjerima: oranice, vrtovi i povrtnjaci 65,5 %, livade i pašnjaci 30,1 %, voćnjaci i rasadnici 1,5 %, vinogradi 2,8 %. Tlo uglavnom nije pogodno za intenzivnu proizvodnju tradicionalnih kultura, ali postoje prirodni preduvjeti za razvoj voćarstva, vinogradarstva, ekološke poljoprivrede i drugih grana poljoprivredne proizvodnje veće dodane vrijednosti. Općenito, okoliš je relativno očuvan, makar ne postoji sustavno praćenje onečišćenja i pritisaka na okoliš. Veliki problem predstavlja zagađenje površinskih voda – potoka Glogovnica koji je glavni primatelj otpadnih voda naselja Križevci, jer se iste tretiraju samo mehanički prije ispuštanja.

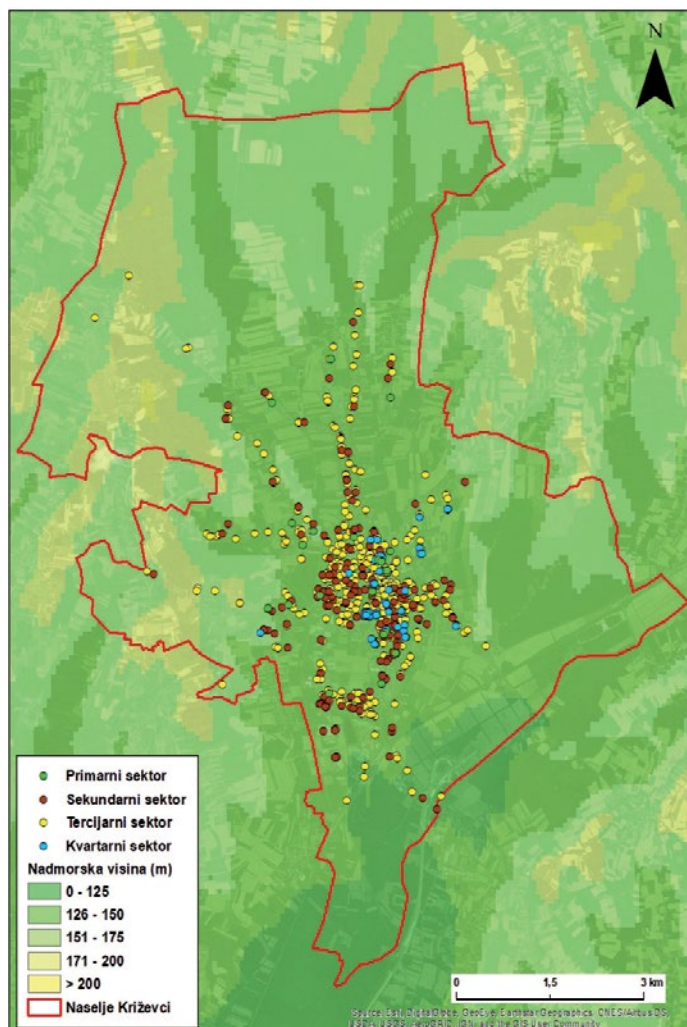
Kao što je već istaknuto, obuhvat jedinice lokalne samouprave Grada Križevaca je u odnosu na druga dva grada Koprivničko-križevačke županije znatno veći i obuhvaća čak 59 drugih prigradskih naselja koja su, kao i ostali dijelovi Županije, uglavnom ruralnog karaktera. Posljedično, veliki udio u smislu broja stanovnika, površine i ekonomske važnosti pripada poljoprivrednoj djelatnosti. Nekim oblikom poljoprivredne proizvodnje na području Grada Križevaca bavi se oko 40 % stanovništva, iako im to nije jedini izvor prihoda prevladava pojedinačna proizvodnja, pa je tako oko 90 % obradivih površina (oranice i vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade) u vlasništvu obiteljskih gospodarstava.⁷

Slika 2. Hipsometrijska karta Grada Križevaca (izvor: izradili autori)

⁷ Preuzeto iz: Strategija razvoja Križevaca 2013-2018, Desone developing social network

Slika 3. Hipsometrijska karta naselja Križevci sa prikazom kartiranih poslovnih subjekata prema sektorima (izvor: izradili autori na osnovi podataka: <https://www.mojatvrtka.net/lokacija/koprivnicko-krizevacka/48260-krizevci/48260-krizevci/2/>)

4. POVIJESNI OSVRT NA GOSPODARSTVO KRIŽEVACA

Još u prošlosti Križevci su bili značajno obrtničko središte tj. imali su dobru osnovu za razvoj različitih djelatnosti. O razvijenosti obrta govori podatak da su gradečki majstori željezarske struke godine 1510. godine preuzeli pravila križevačkoga ceha, dakle u vrijeme kada varaždinska cehovska organizacija nije ni postojala. Osim toga, bili su razvijeni čizmarski, kožarski, lončarski i krojački cehovi. Naglo propadanje grada počelo je u tridesetim godinama 16. stoljeća. U 19. st. u organizaciji proizvodnje i trgovine ne dolazi do nekih važnijih pomaka u odnosu na proteklo stoljeće. Popisom iz 1805. godine utvrđeni su podaci o poljoprivrednoj proizvodnji u gradu, a iz njega se vidi da je velika većina stanovništva određeni dio svojih prihoda ostvarivala poljoprivredom. Upoznavanje društveno-ekonomske povijesti grada u tom razdoblju zahtijeva još dodatnih istraživanja (Peklič, 2016.)

Krajem 19. st., iako su osnovne karakteristike privrede križevačkoga kraja bile poljoprivreda i stočarstvo, dio kapitala ipak je stigao do obrtnika, trgovaca i tvorničara. Na razvoj privrede 1873. godine pozitivno je utjecala izgradnja makadamskih

putova, željezničke pruge Budimpešta – Zagreb – Rijeka koja je prolazila kroz Križevce te izgradnja pruge Bjelovar – Križevci 1894. na koju se veže pruga Bjelovar – Kloštar – Virovitica. Križevci su mnogo očekivali od ovih pruga, ali one nisu donijele veći zamah u privrednom razvoju grada. Najveći utjecaj imale su na trgovinu. Godine 1870. kroz Križevce je prošla željeznička pruga. Prema mišljenju nekih povjesničara prekasno da se Križevci razvijaju u veći grad (Peklič, 2016.).

Ostale potrebe zadovoljavao je sitni obrt koji je svoje proizvode plasirao seoskom stanovništvu na sajmovima u bližoj okolici. Broj obrtnika u prvim dvama desetljećima 20. stoljeća kretao se između 170 i 190. Budući da su obrtnici imali velik utjecaj, možemo pretpostaviti da su i oni na neki način sprječavali dolazak industrije kako bi sačuvali svoje poslove. Industriju su predstavljali uglavnom mlinovi i ciglane. U gradu je postojala jedna pivovara, jedina u županiji, kao i prva hrvatska tvornica držala za četke, tiskara i knjigovežnica. Međutim, do osnivanja većih proizvodnih tvornica nije došlo. Križevci su samo djelomično iskoristili modernizaciju i prodiranje kapitala. Nositelji privrednog razvoja bili su domaći i doseljeni obrtnički i trgovački poduzetnici. Oni nisu uspjeli razviti značajniju tvorničku proizvodnju (Peklič, 2016.).

Nakon Drugog svjetskog rata gospodarstvo se razvija relativno brzo. Osim već otprije velikog poduzeća »Mlinar«, s radom počinju »Ciglana«, »Prigorje«, a od 1948. godine radi i »Kotgrad« – kasnije

građevinsko poduzeće »Radnik«. Tijekom 1970-ih i 1980-ih godina 20. stoljeća ova se proizvodna poduzeća razvijaju te zapošljavaju sve veći broj radnika, a uz to se otvaraju i nova poduzeća »Mesna industrija«, »Derby«, »Plastor«, »Zelinka«, »Trgovačko poduzeće« i druga manja (Peklić, 2016.).

5. OSNOVNE KARAKTERISTIKE POSLOVANJA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE – OSNOVA ZA SADAŠNJE I BUDUĆE POSLOVANJE TVRTKI

U međuzavisnosti s geografskim, povijesnim, socijalnim, biološkim, pa i društveno-političkim uvjetima, razvijala se i ekonomska struktura stanovništva u Podravini, ali i širem području Županije. U Podravini se u zadnjih pola stoljeća ekonomska struktura stanovništva mijenjala najbrže i najkompleksnije u svojoj povijesti. Na te mijene bitno su utjecali procesi deagrarizacije (time i deruralizacije), te industrijalizacije i urbanizacije. U novije vrijeme na promjene u ekonomskoj strukturi žiteljstva osobito djeluje otvaranje sve više radnih mjesta u tercijarnim i naročito kvartarnim djelatnostima, pa se događa i pojava ne samo deagrarizacije, nego i deindustrijalizacije. Suvremene tehnologije i kvartarizacija stanovništva vodi i hrvatsko društvo u posve nove, moderne radne i socijalne odnose i trendove (Feletar, Feletar, 2016). Isti procesi primjenjivi su i na prostor kalničkog prigorja.

S obzirom na povijesnu agrarnu strukturu i relativno nizak stupanj poduzetničkog mentaliteta, ova županija je prema većini ekonomskih i demografskih pokazatelja ipak pri vrhu tablice među hrvatskim županijama. Najviše utjecaja na tako dobar »plasman« ima razvijena industrija i prirodna bogatstva. U turbulentnim tranzicijskim vremenima privatizacije i drugih novijih mijena, koprivnička, odnosno podravska i prigorska industrija je mahom ostala poslovati. Tri su najvažnija trgovačka društva koja osiguravaju Koprivničko-križevačkoj županiji tako povoljno mjesto u razini razvijenosti: »Podravka« (sa svojim tvrtkama »kćerima«), INA-Naftaplin (s velikim ležištima plina oko Molvi), te križevačka tvrtka KTC, kao jedan od najvećih trgovačkih lanaca u zemlji (Feletar, 2005).

U gospodarstvu Koprivničko-križevačke županije, godinama su dakle, dominirale velike tvrtke na čelu s prehrambenim koncernom Podravka. One su činile i najveći udio u prihodu i broju zaposlenih. Osim prehrambene industrije značajne su i drvena, metalska, obučarska i tekstilna industrija. Privatna inicijativa je prisutna, ali u daleko manjem obujmu nego u sredinama koje nisu imale velikih i stabilnih tvrtki koje bi nosile razvoj (Kraljić, 2014.).

Danas, realni sektor županijskog gospodarstva posluje, konsolidirano promatrano i u kontinuitetu od 2001. profitabilno (iznimka je negativan poslovni rezultat 2009.). Realizirana neto dobit društava kapitala sa sjedištem u Županiji iznosi 243,35 milijuna kuna (- 43 % 2016.), a gubitak u poslovanju društava kapitala ukupno je viši za 107 % u odnosu na 2016., no unatoč negativnom rastu među najnižima je u državi. Trend poslovanja gospodarstvenika na području Koprivničko-križevačke županije korespondira sa ekonomskim kretanjima na nacionalnoj razini, gdje se uvjetovano rastom potražnje realiziraju veći tuzemni i inozemni prihodi (rast prihoda od 9,2 %, nominalno 11,2 milijarde kuna), raste broj zaposlenih osoba (4,93 %), investicije također rastu stopom od 35,5 % i imaju nominalno najvišu vrijednost od osnivanja Županije, konkurentnost jača porastom robnog izvoza za 19,3%, a pri tom se realizira i suficit u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Sa 1.809 trgovačkih društava na prostoru Županije aktivno je i 1.242 obrta, dominantno 573 uslužnih obrta, u kojima je zaposleno 3.061 osoba. Ukupni prihodi i primici obrtnika u 2017. godini iznosili su 1,35 milijardi kuna. Poslovanje obrtnika (zajedno sa slobodnim zanimanjima) na osnovu prijave poreza na dobit je pozitivno i ukupan profit iznosi 90,5 milijuna kuna. Iako ovaj sektor malog i mikro poduzetništva poslije konsolidirano pozitivno evidentan je i nadalje manji broj obrtnika i zaposlenih osoba u obrtu u odnosu na pred krizno razdoblje.⁸

Prema veličini trgovačkih društava konstatira se pozitivan poslovni rezultat izražen neto dobiti kako slijedi: mikro i mali poduzetnici - 15,7 milijuna kuna, srednji poduzetnici - 23,6 milijuna kuna, veliki poduzetnici - 206,1 milijun kuna. Rast prihoda, odnosno produktivnost kretala se od 27,4 % kod mikro, 9,5 % kod malih, 4,3 % kod srednjih, te 8,9 % kod velikih poduzetnika.

⁸ https://kckzz.hr/wp-content/uploads/2018/11/Gospodarstvo-KK%C5%BD-u-2017_.pdf

Nositelji novog zapošljavanja od 811 osoba su mikro, (4.435 zaposlenih, rast 14,2 %), mala, (4.279 zaposlenih, rast 1 %) i srednja (2.433 zaposlenih, rast 6,8 %) trgovačka društava, dok su velika trgovačka društva povećala broj zaposlenih za 1% (u njima je zaposleno 9.818, odnosno 57 % svih zaposlenih). Veliki gospodarstvenici (5 trgovačkih društava, što čini 0,2%) na tržištu realiziraju 46% ukupnih prihoda, 49 % svih izvoznih prihoda, 45 % ukupne dobiti nakon oporezivanja te njihovi zaposlenici imaju 43 % veću bruto plaću (9.818 kn/zaposlenik, rast 11,6 %) u odnosu na prosječnu (6.865 kuna prosječna je bruto plaća po zaposleniku u 2017., rast 6,75 %).⁹

Sektorski, najveći ukupni prihod i to čak 49% ukupnih prihoda KKŽ bilježi kao i svake godine Prerađivačka djelatnost, slijede Trgovina na veliko i malo; Popravak motornih vozila i motocikala 29 % te Građevinarstvo i Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Najveći rast ukupnih prihoda u apsolutnim iznosima u odnosu na 2015. godinu zabilježen je u Prerađivačkoj industriji i Trgovini, čak 84 % ukupnog porasta prihoda županije. Prihodi su najviše pali u djelatnosti Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija. Najveći udio u ukupnim rashodima ima Prerađivačka industrija sa 48 %, slijede Trgovina odn. Građevinarstvo. U odnosu na 2015. godinu, rashodi su najviše porasli u Prerađivačkoj industriji i Trgovini, čak 80 % ukupnog porasta rashoda županije.

Što se tiče poljoprivrede, na području Županije nalazi se više vrsta poljoprivrednog tla, što uvjetuje njihovu različitu namjenu. Veći dio Županije je pogodan za poljoprivrednu proizvodnju, u kojoj se ističe proizvodnja mesa i mlijeka, u čijoj je funkciji oko 75 % ukupno obradivih površina. Poljoprivredna djelatnost sa 136 poduzetnika i 454 zaposlenika realizirala je 12 % veći ukupan prihod u kojem izvoz ima učešće od 14,3 %, te poslovala na granici profitabilnosti (neto gubitak od 295.000 kuna). Za poljoprivrednu djelatnost značajna je njena prisutnost u obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, gdje se procijenjeno ostvaruje 60 % fizičkog obujma proizvodnje. Sektor obrtništva, konsolidirano, posluje pozitivnim poslovnim rezultatom, no ne bilježi se povećanje broja obrtnika niti zaposlenika u obrtu. Iako prepoznat kao sektor od strateške vrijednosti za razvoj, turizam je nedovoljno razvijen u Županiji.¹⁰

Tablica 1. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Koprivničko-križevačke županije u 2016. godini (iznosi u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama)

Opis	2015.	2016.	Indeks	Udio županije u RH (%)
Broj poduzetnika		1.688	-	1,5
Broj dobitaša	1.087	1.220	112,2	1,6
Broj gubitaša	436	468	107,3	1,2
Broj zaposlenih	15.394	16.301	105,9	0,0
Ukupni prihodi	9.486.983	10.093.768	106,4	1,6
Ukupni rashodi	9.057.515	9.574.930	105,7	1,6
Izvoz	2.112.969	2.295.822	108,7	1,9
Uvoz	1.204.107	1.398.049	116,1	1,4
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	908.861	897.773	98,8	4,7
Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom	4.800	4.815	100,3	93,7

Izvor: Rezultati poslovanja poduzetnika Koprivničko-križevačke županije u 2016. godini¹¹

Jedna od bitnih slabosti Koprivničko-križevačke županije kao cjeline je njezina »nekompaktnost«, odnosno podijeljenost na prigorski i podravski dio županije. Prigorski dio županije izuzev Općine Gornja Rijeka, zbog prirodnog položaja i dostupnih prometnih pravaca usmjeren je na Zagreb, a Podravski

⁹ https://kckzz.hr/wp-content/uploads/2018/11/Gospodarstvo-KK%C5%BD-u-2017_.pdf

¹⁰ https://kckzz.hr/wp-content/uploads/2018/11/Gospodarstvo-KK%C5%BD-u-2017_.pdf

¹¹ FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, obrada GFI-a za 2016. godinu

dio na Varaždin. Osim tog prirodnog faktora tu je i ekonomska nejednakost - prigorski dio je gospodarski nerazvijeniji i jedinice lokalne samouprave nemaju rentu, dok su svi veliki gospodarski subjekti u Koprivnici, a većina općina ima značajne prihode od rente. Sve je to vjerojatno utjecalo i na druge oblike podijeljenosti (Kraljić, 2014.).

6. DISTRIBUCIJA POSLOVNIH SUBJEKATA U NASELJU KRIŽEVCI

U današnjim okolnostima, veliki zaokret u strukturi gradskog gospodarstva donijelo je 2011. godine preseljenje sjedišta i poslovanja jednog velikog trgovačkog društva (»Mlinar«) iz Križevaca u Zagreb. Općenito, u zadnje tri godine vidljiv je trend pada broja poslovnih subjekata i broja zaposlenih, dok se struktura također mijenja smanjenjem broja obrtnika u korist broja trgovačkih društava. Nadalje, vidljiv je nedostatak većih subjekata koji bi bili okosnica razvoja malih poduzeća i obrta, pa je to jedan od mogućih razloga kontinuiranog pada njihovog broja. Ipak, udio gospodarstva Grada u gospodarstvu Županije, promatrajući po broju subjekata, zaposlenih, приходima, rashodima i financijskim rezultatima u prethodnih nekoliko godina je relativno konstantan. U gospodarstvu Grada značajno mjesto zauzima obrta. Prema djelatnostima, obrti najviše posluju u uslužnim djelatnostima, ali i u proizvodnji, trgovini, zatim u građevini i ugostiteljstvu.

Tablica 2. Analizirani poslovni subjekti u Križevcima – sektorska podjela

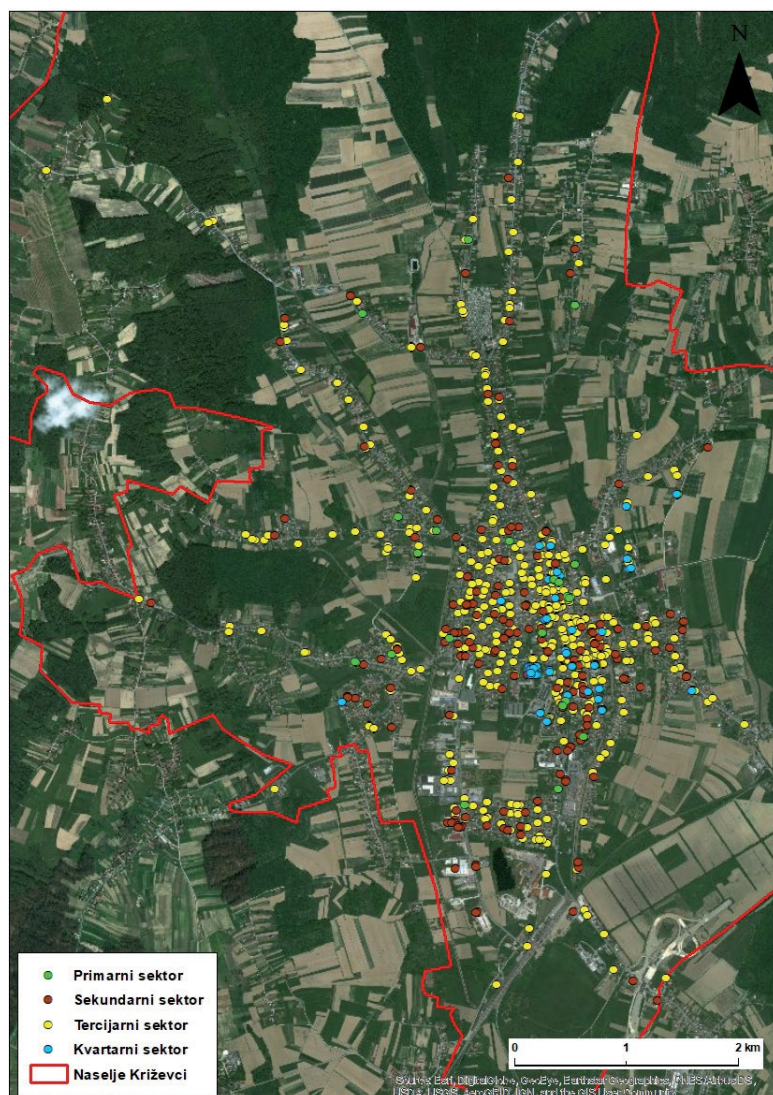
PRIMARNI SEKTOR	SEKUNDARNI SEKTOR	TERCIJARNI SEKTOR	KVARTARNI SEKTOR
Poljoprivreda/stočarstvo/ šumarstvo	Graditeljstvo/građevinarstvo	Trgovina na malo - za kratkoročne i dugoročne potrebe	Tijela državne /javne uprave
	Proizvodnja	Trgovina na veliko	Obrazovanje i kultura
	Subjekti registrirani primarno za djelatnost proizvodnje, ali i dr. djelatnosti - promet, trgovina, usluge	Ugostiteljstvo/djelatnost pripreme i serviranja hrane i pića	Zdravstvene ustanove*
		Subjekti registrirani primarno za djelatnost trgovine, ali i dr. djelatnosti - graditeljstvo, ugostiteljstvo, proizvodnju i usluge	
		Usluge	
		Financijske djelatnosti/usluge	
		Profesionalne usluge	
		Obrti i osobne usluge	
		Promet/prijevoz	
		Društvene/sportske djelatnosti	
		Ostalo	
27 (3,1 %)	186 (21,4 %)	602 (69,3 %)	54 (6,2 %)

*Zakonom o ljekarništvu se uređuje način organiziranja i provođenja ljekarničke djelatnosti kao dijela zdravstvene djelatnosti od interesa za RH

Izvor: izradili autori prema <https://www.mojatvrtka.net/lokacija/koprivnicko-krizevacka/48260-krizevci/48260-krizevci/2/>

Kada se analiziraju podaci prikazani na gornjoj karti očito je da je većina poslovnih subjekata koncentrirana u središnjem dijelu naselja Križevci. Također je vidljivo i da su neki poslovni subjekti s obzirom na sektor djelatnosti u kojem djeluju, raspršeniji od ostalih. To se uglavnom odnosi na djelatnosti tercijarnog sektora, što je i logično obzirom da je uglavnom riječ o uslužnim djelatnostima koje »prate« stanovništvo odnosno njihove potrebe. Raspršenost je naročito očita duž prometnih pravaca, nešto manje u smjeru sjevera naselja, ali značajnije prisutna prema jugu. Prema južnom dijelu grada Križevaca usmjerena je lokacija uglavnom poslovnih subjekata sekundarnog sektora što je povezano s lokacijom poslovnih zona. Karta dakle, potvrđuje činjenicu da su u lokacijama koje biraju,

Slika 4. Distribucija poslovnih subjekata na prostoru Križevaca prema gospodarskim sektorima (izvor: Izradili autori)

poslovnih tvrtki iz primarnog sektora ipak je dosta važna. One su raspršene na potezu od centra do ruralnijih dijelova grada, sa većom zastupljenošću obradivih površina. Poslovni subjekti iz navedenog sektora bave se uglavnom poljoprivrednom proizvodnjom (sir, mlijeko, uzgoj stoke, mesne preradevine i sl.), a osim klasičnih poslovnih subjekata u okviru ovog sektora ima i poljoprivrednih zadruga. Na samom sjeveru grada Križevaca, zbog rjeđe naseljenosti i većeg udjela obradivih površina, poslovnih subjekata niti nema.

Analizirajući sliku lokalnog gospodarstva još detaljnije, tj. prema odabranim djelatnostima, može se zaključiti da se prema dominaciji izdvajaju subjekti registrirani za proizvodnju te primarno za djelatnost proizvodnje, ali i druge djelatnosti kao što su promet, trgovina, usluge. Tom činjenicom se može obrazložiti zašto je u podjeli na gospodarske sektore dominantan tercijarni, a na razini djelatnosti proizvodni sektor. Činjenica jest, da iako je određen broj djelatnosti registriran primarno za proizvodnju, da se u stvarnosti poslovni subjekt tj. tvrtka bavi djelatnošću koja se ubraja u tercijarni sektor (ugl. je riječ o trgovini i uslugama). Također je značajan i broj tvrtki registriranih za građevinarstvo, čime se ojačava uloga djelatnosti sekundnog sektora.

uslužne djelatnosti uglavnom sklone disperziji. Poslovni subjekti iz tercijarnog sektora su ujedno i najbrojniji (ima ih tri puta više od poslovnih subjekata sekundarnog sektora), kao što je već prikazano u gornjoj tablici. S druge strane sekundarne djelatnosti manje-više su koncentrirane u prostoru. To je najčešće povezano s faktorom efikasnosti i međusobnog nadopunjavanja proizvodnih procesa (naročito među tvrtkama sa sličnom proizvodnjom) te korištenjem infrastrukture. Njih većina, od 186 analiziranih, smještena je uglavnom od centra grada prema jugu i jugozapadu.

Subjekti koji djeluju u kvartarnom sektoru su najkoncentriraniji (uglavnom su prostorno smješteni u samom centru ili neposredno oko njega), ali su i manje brojni od tvrtki sekundarnog i tercijarnog sektora.

Poslovni subjekti iz primarnog sektora ujedno su najmalobrojniji – ima ih samo 27 na cijelom području grada, ali s obzirom da je riječ o poljoprivredno značajnom prostoru, zastupljenost

Od ostalih poslovnih djelatnosti dominiraju one iz trgovine na malo, trgovine na veliko, profesionalnih usluga te obrti i djelatnosti za osobne potrebe.

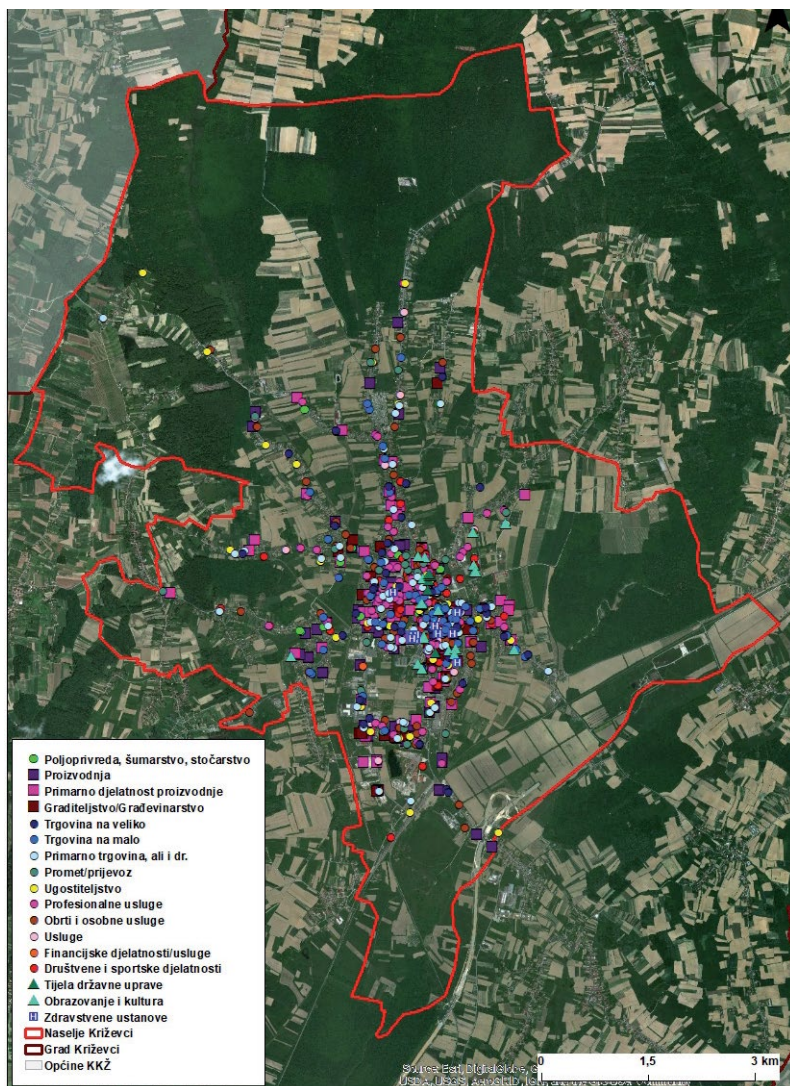
Iz gornje slike može se zaključiti i sljedeće. Lokacija većine poslovnih subjekata obuhvaća uži i širi gradski centar, dok su većinom u najužem centru najkoncentriranije djelatnosti koje su zbog svojih obilježja svakodnevno potrebne građanima Križevaca, a to su obrazovne i zdravstvene ustanove, te tijela državne uprave. Većina zdravstvenih ustanova, jer se nalazi u sklopu Doma zdravlja, dominantno je smještena na Trgu Sv. Florijana, dok su tijela državne uprave (poput sjedišta Grada Križevaca, Općinskog suda, Općinskog državnog odvjetništva Križevci, Prekršajnog suda te Županijske uprave za ceste) smješteni u ulici Ivana Zakmardija Dijankovečkog.

Od obrazovnih ustanova u Križevcima se mogu izdvojiti četiri dječja vrtića, dvije osnovne škole, Gimnazija, dvije srednje strukovne škole te Visoko gospodarsko učilište Križevci. Od kulturnih institucija tu su Pučko otvoreno učilište, Gradska knjižnica, Gradski muzej, Kulturno-umjetničko društvo Križevci i dr. ustanove.

Kad su u pitanju obrti, njihova je tradicionalna lokacija također centar grada. Od glavnine registriranih obrta mogu se istaknuti trgovački i uslužni obrti (oni su u većini), a donekle i građevinski obrti te razni servisi i frizerski saloni.

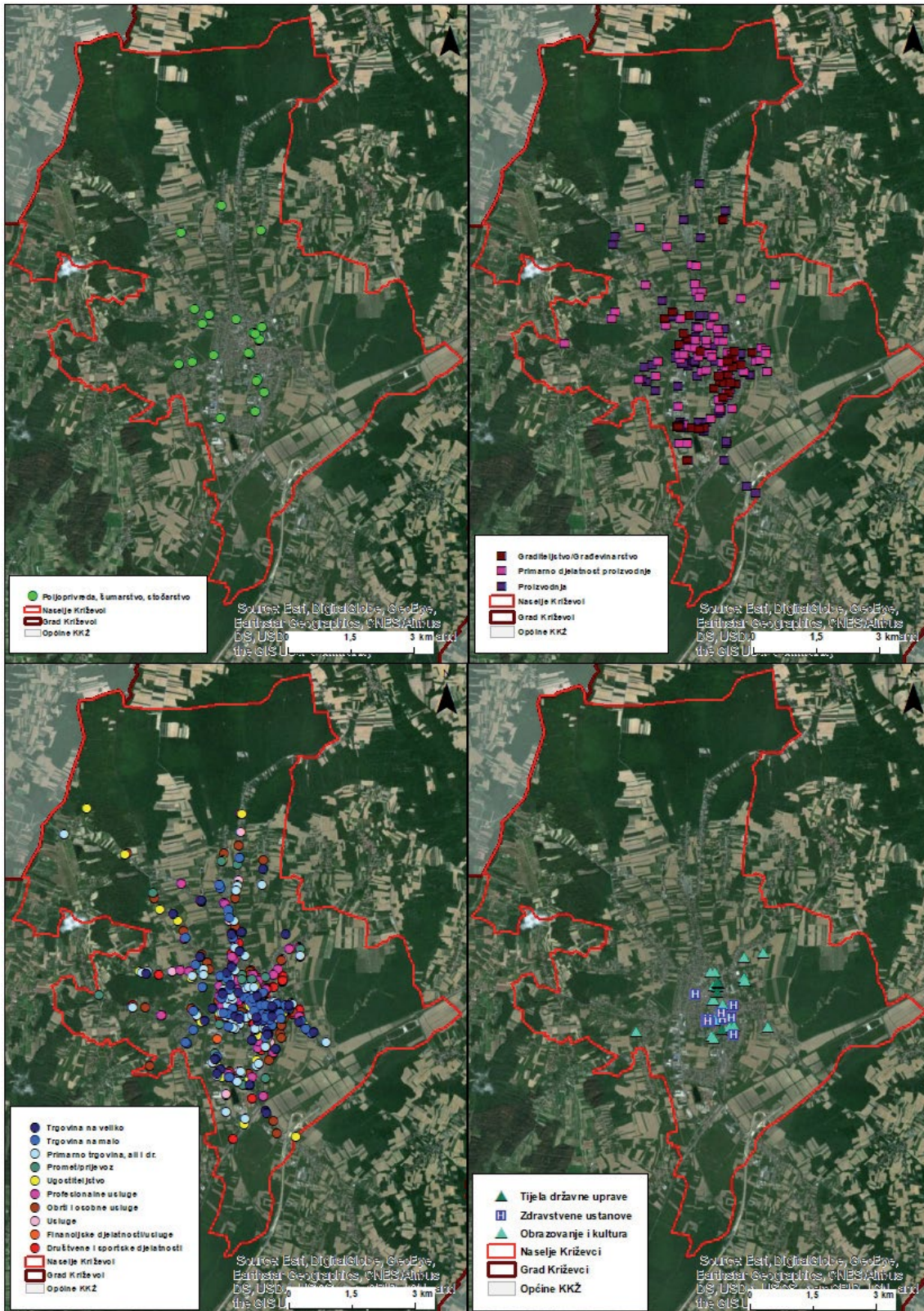
Križevci su vrlo bogati i drugim sadržajima, poput društvenih i sportskih djelatnosti. Tu se mogu izdvojiti brojni poslovni subjekti koji provode aktivnosti poput sportskih (konjički, atletski, biljarski, karate, košarkaški, nogometni lovački, aero klubovi i sl.), Foto-kino-video klub, Društvo hrvatsko-japanskog prijateljstva, Informatički klub, a mogu se izdvojiti i neke udruge (Udruga za promicanje obrazovanja, informiranja, novinarstva i tehnologija; Braniteljska zadruga, Udruga invalida Križevci, Udruga HZ RRIF računovođa i financijskih djelatnika, Matica umirovljenika itd.), Dobrovoljna vatrogasna društva i sl.

U okvirima proračunskih mogućnosti, na različite načine potiče se također razvoj poduzetništva i obrtništva, primarno kroz razvoj poduzetničke infrastrukture i olakšica za poticanje ulaganja. Tako se

Slika 5. Prikaz poslovnih subjekata u Križevcima - prema skupinama analiziranih djelatnosti (izvor: izradili autori)

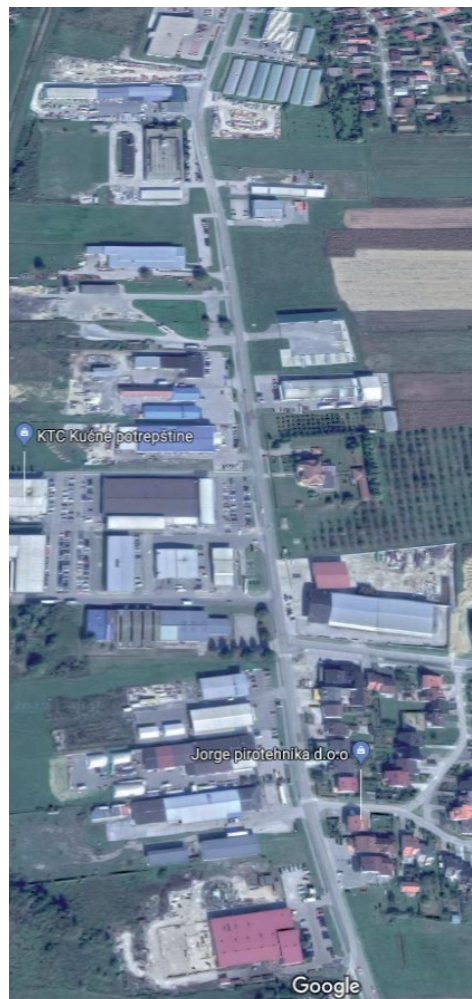

Slika 6. Prikaz poslovnih subjekata u Križevcima - prema pojedinim djelatnostima (izvor: izradili autori)

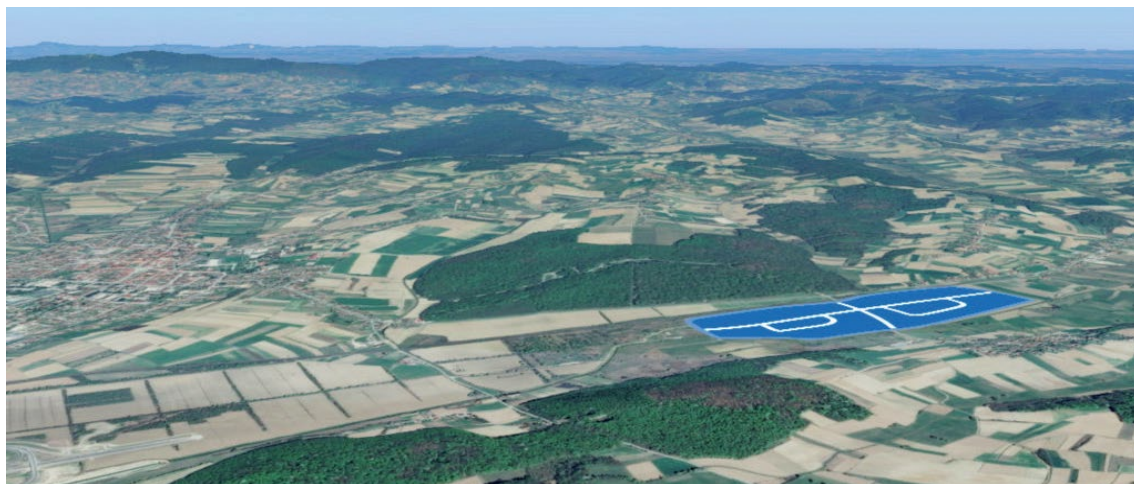

na analiziranom području nalaze tri poslovne zone – Poduzetnička zona u Ulici Nikole Tesle, Poduzetnička zona Cubinec i Gospodarska zona Gornji Čret. Zona u Ulici N. Tesle, koja se nalazi 3 km od središta Križevaca, djeluje već preko 10 godina i u potpunosti je popunjena s 34 gospodarska subjekta u kojima je zaposleno 900 radnika. Ima dobar položaj jer se nalazi samo 500 m udaljenosti od autoceste odnosno 0,1 km od željezničke pruge. U njoj pretežno djeluju poslovni subjekti iz sektora proizvodnje (npr. proizvodnja obuće, metalnih konstrukcija, poljoprivredna proizvodnja), ali i trgovine, prometa, građevinarstva te usluga (turistička agencija, servisi, osiguranje, savjetovanja, projektiranja i sl.)

U zoni u Cubincu posluju tri poslovna subjekta (Gušti - tvrtka za proizvodnju suhomesnatih proizvoda, Javor - proizvodnja masivnog namještaja te Komunalno poduzeće d.o.o.). Ostatak zemljišta je u privatnom vlasništvu pa je stoga Grad Križevci 2004. godine Prostornim planom formirao novu zonu Gornji Čret. Ova je zona u neposrednoj blizini grada (2 km od središta Križevaca) i prometno je izuzetno dobro povezana, s planiranim direktnim priključkom na buduću autocestu A12¹² Zona ima prostor od 45 ha i prostorno je podijeljena u dva dijela koji zauzimaju površinu od oko 22 ha svaki. Pola zone je opremljeno potrebnom prometnom i komunalnom infrastrukturom dok će se preostala polovica urediti po iskazu interesa. Trenutačno u ovoj poslovnoj zoni djeluje samo jedna tvrtka i to Tehnomontaža d.o.o. Grad Križevci pruža poticajne mjere i olakšice te svakom poduzetniku omogućuje odabir između kupnje zemljišta ili osnivanja prava građenja na rok od 25 godina.¹³

Slika 7. Poslovna zona Nikola Tesla (izvor: google.maps)

Slika 8. Poslovna zona Čret (Izvor: Poslovanje u Križevcima, <http://investinkrizevci.com/gospodarska-zona-gornji-cret/>)

¹² Preuzeto iz: Strategija razvoja Križevaca 2013-2018, Desone developing social network

¹³ Poslovanje u Križevcima, <http://investinkrizevci.com/gospodarska-zona-gornji-cret/>

Tablica 3. Gospodarstvo Koprivničko-križevačke županije prema gradovima i općinama u 2016.

Sjedište poduzetnika	Broj	Prosječan broj zaposlenih			Ukupni prihodi			Ukupni rashodi		
		2015.	2016.	indeks	2015.	2016.	indeks	2015.	2016.	indeks
Koprivnica	666	8.288	8.722	105,2	4.928.020	5.361.902	108,8	4.663.643	4.965.701	106,5
Križevci	420	3.955	4.229	106,9	2.998.865	3.011.795	100,4	2.892.740	2.927.887	101,2
Đurđevac	126	939	1.013	107,9	442.788	501.545	113,3	446.192	497.981	111,6
Općine	476	2.212	2.337	105,5	1.117.310	1.218.526	109,1	1.054.940	1.183.361	112
Ukupno	1.688	15.394	16.301	105,9	9.486.983	10.093.768	106,4	9.057.515	9.574.930	105,7

Izvor: Gospodarstvo Koprivničko-križevačke županije u 2016., HGK, Županijska komora Koprivnica (<https://www.hgk.hr/documents/gospodarstvo-kkz-u-20165a1d45cee020a.pdf>)

Prema broju zaposlenih, iza poduzetnika gradova Koprivnice (8.722) slijede poduzetnici grada Križevaca (4.229) i Đurđevca (1.013). U gradu Koprivnici (13,1) i općini Podravske Sesvete (10,6) u prosjeku je najviše zaposlenih po poduzetniku. U promatranom uzorku, najbolje rangirani u 2016. godini prema ostvarenim ukupnim prihodima su poduzetnici Grada Koprivnice, a slijede ih poduzetnici Grada Križevaca (3,0 milijarde kuna), Grada Đurđevca (501,5 milijuna kuna) i Općine Sveti Petar Orehovec (206,2 milijuna kuna). Od ukupno 25 gradova i općina Koprivničko-križevačke županije, pozitivno su poslovali poduzetnici u tri grada i 19 općina te su iskazali neto dobit.

Tablica 4. Rang lista TOP 10 poduzetnika Koprivničko-križevačke županije po ukupnom prihodu u 2016. godini (iznosi u tisućama kuna)

Rang	Naziv	Grad	Ukupni prihod	Neto dobit/gubitak
1.	Podravka d.d.	Koprivnica	2.063.043	190.576
2.	KTC d.d.	Križevci	1.355.915	24.026
3.	Belupo d.d.	Koprivnica	653.704	60.297
4.	Carlsberg Croatia d.o.o.	Koprivnica	353.668	-3.867
5.	Radnik d.d.	Križevci	310.398	21.769
6.	Komunalac C d.o.o.	Koprivnica	150.130	459
7.	Sloga Podravska trgovina d.o.o.	Đurđevac	144.478	74
8.	Poljocentar d.o.o.	Križevci	136.569	3.666
9.	Hartmann d.o.o.	Koprivnica	135.011	9.583
10.	Bilokalnik-IPA d.d.	Koprivnica	133.598	2.128
Ukupno 10 najvećih poduzetnika po ukupnom prihodu u KKŽ			5.436.513	308.710
Udio 10 najvećih poduzetnika po prihodima u KKŽ			53,9%	73,4%

Izvor: Rezultati poslovanja poduzetnika Koprivničko-križevačke županije u 2016. godini¹⁴

7. ZAKLJUČAK

Križevci su grad s dugom obrtničkom tradicijom koja je u kasnijim razdobljima prerasla u industrijsku proizvodnju te druge oblike poslovanja. U novije vrijeme (od uvođenja tržišne ekonomije) riječ je uglavnom o razvoju poduzetništva. U ovom radu težište je stavljeno na analizu poslovnih subjekata koji čine bazu gospodarskog razvoja grada, kako sadašnjeg tako i budućeg. U radu je kartirano, grafički prikazano i analizirano nekoliko različitih skupina djelatnosti: poljoprivreda/stočarstvo/šumarstvo, trgovina na malo, trgovina na veliko, ugostiteljstvo/djelatnost smještaja te pripreme hrane i pića, usluge, profesionalne usluge, obrt i ostale osobne usluge, financije, građevinarstvo, proizvodnja, prijevoz,

¹⁴ Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja, obrada GFI-a za 2016. godinu

djelatnost javne uprave, obrazovanje i kultura, zdravstvo, društvene djelatnosti i sport te ostale djelatnosti. Sveukupno analizirano je 869 poslovnih tvrtki (uključujući i obrte) tj. onih poslovnih subjekata koji su zabilježeni kao aktivni pri Trgovačkom sudu. Na taj način dobiven je bolji uvid u gospodarsku strukturu Križevaca, a nastojalo se prikazati i njegovo značenje u prostornim okvirima Koprivničko-križevačke županije. Kao i svaki grad i Križevci imaju svoje specifičnosti razvoja na koje utječe ne samo prostorni razmjestaj poslovnih subjekata već i reljefna struktura, prometna povezanost te demografski faktori. U odnosu na izloženo, daljnja istraživanja mogla bi dati i predviđanja razvoja gospodarstva Križevaca u bližoj ili daljoj budućnosti, a na kojima bi se mogla temeljiti razvojna strategija odn. prostorno-planska dokumentacija grada.

U budućem razdoblju, Križevci će prema današnjoj Strategiji razvoja težiti ka ciljevima ulaganja koje uključuje ekološku proizvodnju, održivi turizam i nove tehnologije bazirane na inovativnosti.

LITERATURA I IZVORI

1. Feletar, D. 2005. Razlike u razvijenosti regija u Hrvatskoj, Podravina, vol. 4, br. 8., 167-178.
2. Feletar, D., Feletar, P. 2016. Stanovništvo kao faktor razvoja Podravine, vol. 15, br. 30, 9-100.
3. Kraljić, T. 2014. Upravljanje razvojem u Koprivničko-križevačkoj županiji, Podravina, vol. 13, br. 26., 96-217.
4. Peklić, I. 2016. Križevci tijekom povijesti (Kratka povijest grada), Zbornik Janković, vol. 1, br. 1
5. Grad Križevci, službene stranice, <http://arhiva.krizevci.hr/index.php/ogradu/povijest-krizevaca>, 25.2.2019.
6. Gospodarstvo Koprivničko-križevačke županije u 2017., https://kckzz.hr/wp-content/uploads/2018/11/Gospodarstvo-KK%C5%BD-u-2017_.pdf
7. Hrvatska gospodarska komora, <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-koprivnica/gospodarstvo-koprivnicko-krizevacke-zupanije>, 20.2.2019.
8. Analiza socijalnog i ekonomskog stanja u Gradu Križevcima, 2017. http://uprava.krizevci.hr/images/Marija/Analiza_socijalnog_i_ekonomskog_stanja_u_Gradu_Krizevcima.pdf, 21.2.2019.
9. Strategija razvoja Križevaca 2013-2018, Desone, 2012.
10. Odluka o razvrstavanju javnih cesta (NN 44/12, 130/12, 66/13, 13/14, 94/14, 66/15, 96/16, 103/17, 17/18, 69/18, 103/18)
11. Prostorni plan uređenja Grada Križevaca [PPUGK], Službeni vjesnik Grada Križevaca, 3/05, 1/07, 1/09, 1/11, 1/13, 4/14, 4/15
12. Poslovanje u Križevcima, <http://investinkrizevci.com/gospodarska-zona-gornji-cret/>, 25.2. 2019.
13. Popis poduzeća u Gradu Križevci, <https://www.mojatvrtka.net/lokacija/koprivnicko-krizevacka/48260-krizevci/48260-krizevci/2/>, 1.3.2019.
14. Razvojni centar i tehnološki park Križevci, <http://www.kpc.hr/poduzetnicke-zone/nikola-tesla/> (12.6.2019.)

SUMMARY

Križevci is a town with long tradition of trades and crafts that later on grew into industrial production and other forms of business activity. In recent times (since the introduction of market economy) it is mostly related to development of entrepreneurship. This paper puts emphasis on analysis of business subjects that form the foundation of present and future economic development of the town. The paper presents charts, graphic presentations and analysis of several different types of business activity: agriculture/livestock breeding/forestry, retail trade, wholesale trade, catering industry/accommodation, serving of food and drinks, services, professional services, trades and crafts and other personal services, finances, construction industry, production, transport, activity of public administration, education and culture, health care, social affairs and sports, as well as other business activities. The research comprises analysis of 869 businesses (including trades and crafts) i.e. it analyses those business subjects which are listed as active in the Trade court register. In this way it was possible to gain better insight into economic structure of Križevci, with the attempt to display its significance within the spatial framework of the Koprivnica-Križevci County. Like any other town, Križevci also has its own specificities that are influenced not only by spatial distribution of business subjects, but also by its relief structure, traffic

connections and demographic factors. With reference to presented data, further research could generate predictions regarding short-term and long-term economic development of Križevci, which could be used as foundation for elaboration of development strategy, i.e. documentation for spatial planning of the town.

With reference to the present development strategy of the town, Križevci will aim at achieving investment objectives which include organic production, sustainable tourism and new technologies based on innovation.